

πρόχειρη την καλή δουλειά μόλις αρχίζει να καρποφορεί. Γιατί οι Σπαρτιάτες με τον Κλεομένη ξεκίνησαν άξια και με τα όπλα καθόρθου να διαλύσουν την Όμοσποντία. Ξανακουτήθηκε και μεν λίγο κατόπι, όμως με ξένη Μακεδονική άρωγή κι επέμβαση, και λοιπόν χωρίς ανεξάρτητη ζωή έτοιμο λίγο μαράθηκε και τέλος έπεσε σπλάθα των Ρωμαίων. Και τί τάχα κέρδισαν οι ζηλότονοι Σπαρτιάτες; "Όπως οργά τυχάρη, ξμειναν με την κακία τους, γιατί, νικημένοι από τους Μακεδόνες, άγωνίστηκαν πιά τελεσιδικά και καπάντησαν περασμένα μεγαλεία.

Τέλιωσα άφ'ό το μέρος του Όδοιπορικού μου κάπως παραξικάρδια. Μά τί κι γίνει; Τέτια είναι και είναι τα δικά μας. "Αν δέν είτανε, δέ διέ κατανοούσαμε από το πιο μεγάλο της Έθρώλης και το πιο πολιτισμένο έθνος του κόσμου σε ένα από τα πιο μικρά και λιγότερο μορρωμένα Έθρωπαϊκά έθνη, όπου ακόμα εισάγονται νόμοι γυλακιστικοί της διάνοιας και όπου μέσα από της επισιότηης τα σπλάγνα ξεσπάει πισωδρομιακός άράπικου Μεντροσεά.

(Συνέχεια)

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

**ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ**

**ΑΝΑΣΤΑΣΗ**

«Μαζί μου έλάτε όλοι  
πυδ κοπιάζετε.....»

Ό Χριστός δέν αναστήθηκε. Άκόμα δέν αναστήθηκε ο Χριστός.

Αϊώνες κι άπαιώνες τώρα, εκεί, στο ψήλωμα του Γολγοθά, ένας σταυρός περήφανα όρθοστυλωμένεται, και πάνω του καρφομένος ο μέγας της Άγάπης κήρυκας καρτερεί, αϊώνες κι άπαιώνες τώρα, να τον πιστέψει ο κόσμος και νάρθει να τον κατεβάσει από το σταυρό.

Κι ο κόσμος που λέγεται Χριστιανικός, και πούνα άρπαγας, έγιοιστής, κοκός, άλλονε Θεό λατρεύει, κι άπ' άλλουνοϋ Θεού τραδιέται τα κηρύγματα.

Άντικρύ στο Γολγοθά, σε ψήλωμα πάλι, σε μέρος ξέφωτο, όρθοστυλώνεται πάνω σε χρυσαφένιο δομή, του Έγιοισμοϋ το είδωλο, στο σμάλτο και στο χρυσάφι δουτηγμένο. Κι ο κόσμος προσεύκεται νύχτα μέρα μπροστά σ' αυτό το είδωλο, κ' έχει τη ράχη του γυρισμένη στο μάρτυρα του Γολγοθά.

Και μια μέρα όρισμένη της χρονιάς, ο κόσμος αυτός, ο Έγολάτρης, ο δουτηγμένος στο Συμφέρο και στην Άμαρτία, καμώνεται πώς άπαρνιέται το Είδωλο και τραδιέει, σε μακριά λιτανεία, με τους κολασμένους παπάδες του μπροστά — και τραδιέει προς το Γολγοθά, και κει καμώνεται, με ψευτοδάκρια και με ψευτομετάνειες, πώς άνασταίνει το μεγάλο το Μάρτυρα.

Και τότες ο Χριστός, φρίττοντας μπροστά σ' αυτό το άγριο άναγέλασμα που του γίνεται, σιγολέει περίλυπα από το σταυρό του :

— Πατέρα μου, ά γίνεται, άς περάσει πέρα μου το ποτήρι αυτό !

Γιατί το πιο φαρμακερό ποτήρι του το ποτίζει κάθε χρονιά, τέτια μέρα, ή άχάριστη ανθρωπότη μ' αυτό το άναγέλασμα της το άγριο.

— Χριστός άνέστη ! Ξελαρυγγιάζονται οι ψευτοχριστιανοί. Και μ' Όσανά και βάγια, χοροπηδώντας και χχανίζοντας, στρώνονται στο γιορτάσι, κάτω άπ' το Σταυρό, και μεθοκοπούν, και γιομίζου από κίνσσα σφαχτών κι από καπνο πιστολιών τον άγέρα. Και σε κάθε τσούγγρισμα ποτηριοϋ, και σε κάθε ξεκολιασμα άρσιοϋ, και σε κάθε γιορτάσιμη κουμπουριά, μια δραχνή κραυγή ακούγεται :

— Χριστός άνέστη !

Κι ο Χριστός τους θαρεί με θλιμμένη ματιά από

το σταυρό κι άνει το στόμα του και τους άρωτάει :

— Τί είστε σεις; Τί ζητάτε δω ;

Και του άπαρνιούνται χοροπηδώντας κι οϊφλιάζοντας :

— Είμαστε Χριστιανοί !... κ' ήρθαμε το Χριστό μας νάναστήσουμε....

Αυό δάκρια τότε καρτερά κυλούν άπ' τα μάτια του. Αυό δάκρια, που οι ψευτοχριστιανοί δέν τα βλέπουνε, δέν τα είδαν ποτέ. Δέν τα βλέπουν τα θεία δάκρια, καθώς δέν ακούν και τη λυπημένη του τη φωνή, που τους λέει :

— Πηγαίνετε από μένα, κατάρατοι, στη φωτιά την αιώνια, την έτοιμασμένη του Διαβόλου και των άγγέλων του. Γιατί πείνασα και δε μου δώκατε να φάω δίψασα και δε με ποτίσατε. Ξενος είμουν και δε με περιμαζέψατε. γυμνος και δε με ντύσατε. άρρωστος και σε φυλακή και δε με κοιτάξατε. Ω γενιά άπιστη και στρεβλή, ως ποτε θα μένω μαζί σου ;

Και το γλεντοκόπι ξακολουθάει. Και το Χριστός Άνέστη, άνάκατο με κουμπουριές και με βλαστήμιες, γιομίζει τον άγέρα. Και τα δάκρια μένου κρυσταλλωμένα στο θείο πρόσωπο, πούχει ματωμένο το μέτωπο και σμυγμένα τα χείλια σ' άπελπισιάς πικρόγελο....

\*\*\*

Κι ο σταυρός μένει όρθοστυλωμένος στο Γολγοθά, αϊώνες κι άπαιώνες τώρα, και ή θλιμμένη ματιά του Μάρτυρα αναγαλλιάζει ξανοίγοντας, κάτω εκεί, στους ολοπράσινοους κάμπους της Γερουσαλήμ, την άληθινή του έκκλησιά που χιζεται.

Άπ' όλα τα έθνη κι άπ' όλες τις φυλές της γής είναι μαζωμένοι εκεί οι άκούραστοι χειρομάχοι. Άπό του Βοριά τις παγωμένες χόρρες κι άπ' της Άφρικης της πυρωμένες άμμοσουλές. Όθραίοι κι Άρμένηδες και Τουρκοί. Της Ανατολής Άκρίτες λιονταρόψυχοι και της Φραγκίας άρχοντοπούλα. Έργάτες πούχουν τα χέρια τους ροζωμένα και σοφοι πούχουν το νού τους πλημμυρισμένο από φως. Πέρσες που στην πατρίδα τους προκυνού τον Ήλιο και Ίντοι που οι δικοί τους λατρεύουν το Βισνού και Κινέζοι που την άπέραντη χώρα τους ο Κομφούκιος θεακρατάει, Πατριώτες κι άδερφοι και σύθησοκοι κρίζονται άναμεταξύ τους, γιατί μια πατρίδα έχουν και μια θρησκεία και μια φαμελιά — γιατί νιώθουνε για πατρίδα τους τη γής άλάκρη και για θρησκεία τους την Άγάπη και για φαμελιά τους όλους τους ανθρώπους που κατοικουνε πάνω στη γής.

Ἄπ' ὅλες τὶς φυλὲς καὶ ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς εἶναι μαζωμένοι ἐκεῖ οἱ ἀκούραστοι χειρομάχοι. Καὶ χτίζουνε, νυχταμέρα δουλεύοντας, τὸ βαδιοθέμελο καὶ ἀστερογεῖτονα τῆς Ἀγάπης καθό. Καὶ δουλεύουνε, βλέποντας κατὰματα τὸ Γολγοθὰ, καὶ προσεύκονται δουλεύοντας, καὶ λένε :

— Προσκυνοῦμε σε, μεγάλε ἀδερφέ, καὶ δοξάζομε σε. Καὶ τὸ ἔργο σου ποὺ κήρυξες καὶ ποὺ ὄνειρευτηκες, τὸ ἔργο σου αὐτὸ, ποὺ μὲ τὸ αἷμα σου τὸ ξετίμητο ἀγάμισες, τὸ δουλεύουμε σήμερα ἡμεῖς καὶ ἀγωνίζομαστε νὰν τὸ στήσουμε περήφανο πάνου στὴ γῆς. Ἐργάτες λεγόμαστε καὶ ὄχι Χριστιανοί — γιατί ἐργάτης καὶ Σὺ εἶσυνα καὶ μὲ τὸ φραγγέλι ἔδιωξες μέσ' ἀπὸ τὸ νὰν τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς Ὑποκριτάδες, ποὺ ξαναμπήκανε σήμερα μέσα στὸ νὰν καὶ καπηλεύονται, μ' ἄλλο ὄνομα, κάθε σταγόνα τοῦ τίμιου αἵματός σου. Ζοῦμε ὄξω ἀπὸ τὴν κοινωνία τους, γιατί τὴν κοινωνία αὐτὴ ἡμεῖς τὴν ἀρνιόμαστε καὶ ὁ Νόμος τους δικός μας Νόμος δὲν εἶναι, ἀφοῦ διαφεντεύει τὸ Ἄδικο, καὶ ἀφοῦ κάτου ἀπ' αὐτόνε οἱ λαοὶ ἀλληλοσπαράζονται καὶ τὸ δίκιο τοῦ ἀδυνατότερου καταπατῆται. Ἐμεῖς, ὅλο μπροστά, πρὸς τὸ Φῶς, πρὸς τὴν Ἀλήθεια τραβάμε, καὶ μὴ μέρια ἡμεῖς θὰ σὲ κατεβάσουμε ἀπὸ τὸ σταυρὸ καὶ μεῖς θὰ σ' ἀναστήσουμε—ὅταν ἀναστηθεῖ καὶ ἀπλωθεῖ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη στὴ γῆς ἡ ἈΓΑΠΗ.

\*\*\*

Κι ὁ Χριστός, βλέποντας τοὺς ἐργάτες νὰ δουλεύουν ἀκούραστα, καὶ ἀκούγοντας τὴν ἀγνή τους προσευχή, τοὺς κράζει χαρούμενα :

—Μαζὶ μου ἐλάτε ὅλοι ποὺ κοπιᾶτε καὶ ὅσοι εἰστε φροτωμένοι, καὶ γὰρ οἶς ξεκουράζω. Σηκώστε τὸ ζυγὶ μου ἀπάνω σας, καὶ μάθετε ἀπὸ μένα, γιατί ἡμερος εἶμαι καὶ μὲ ταπεινὴ καρδιά, καὶ θὰ θρεῖ ξεκούρασμα ἢ ψυχὴ σας. Τί ὁ ζυγός μου εἶναι καλός καὶ ἀλαφρὸν τὸ φόρτωμά μου. . . .

Καὶ τοὺς λέει :

— Ἐλάτε οἱ βλοημένοι τοῦ Πατέρα μου, κληρονομήστε τὴ βασιλεία ποὺ οἶς ἐτοιμάστηκε ἀπὸ τὸ θεμέλιωμα τοῦ κόσμου. Γιατὶ πείνασα καὶ μοῦ δώκατε νὰ φάω· διψῶσα καὶ μὲ ποτίσατε· ξένος εἶμουν καὶ μὲ περιμαζέψατε· γυμνός καὶ μὲ ντύσατε· ἀρρώστησα καὶ μὲ κοιτάξατε· φυλακὴ εἶμουν καὶ ἤρθατε νὰ μὲ δεῖτε. . .

Καὶ οἱ ἐργάτες ξακολουθοῦνε νὰ δουλεύουν καὶ νὰ προσεύκονται. Καὶ ὁ Χριστός, ψηλώνοντας τὰ μάτια του πρὸς τὸν Οὐρανὸν, σιγολέει μὲ κατάνυξη :

— Πατέρα μου, δὲ χύθηκε ἄδικα τὸ αἷμα μου, καὶ βόηθα τοὺς ταπεινοὺς αὐτοὺς ἐργάτες ποὺ δουλεύουν σήμερα, ν' ἀπλώσουν στὴ γῆς τὴν καινούργια θρησκεία — τὴ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΜΟΥ.

1909

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

## ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Οἱ «Μυρολόγηστρες» τοῦ Μπαρμπύς.— Τὰ καινούρια ποιήματα τοῦ Φιλέα Λεμπέγκ.— Ὁ Γκωτιέ-Φεριέρ καὶ τὸ ἔργο του.— Οἱ Ἰάλλοι γὰρ τὸ Σααδῆ.

— Ἐπειτ' ἀπὸ εἰκοσιπέντε χρόνια ξαναβγήκανε σὲ διβλίο οἱ «Μυρολόγηστρες» (Pleureuses) τοῦ Ἀνρὸ Μπαρμπύς, ποὺ στὴν πρώτη τους ἐκδοσὴ δὲν εἶχανε διαβαστεῖ οὔτε ἐχτιμηθεῖ, ὅπως πραγματικά τοὺς ἔ-

ξιζε. Μ' αὐτὸ, τὸ μοναδικὸ του ἄλλως τε ποιητικὸ τόμο, ντεμπούταρσε στὰ 1895 στὴ φιλολογία καὶ ἀπὸ τὴν πρώτη του αὐτὴ δουλειὰ θὰ μπορούσε κανεὶς ν' ἀνακαλύψει τόσο εὐκόλα, ὅσο καὶ τὰ λάθη του, τὶς ἀφελές ποὺ ἔκαναν τὸ σημεῖον ἔξοχο ρομαντισμοῦ. Ὅταν ὁ Μπαρμπύς ἔγραφε τοὺς πρώτους αὐτοὺς καὶ τελευταίους τοὺς στίχους, εἶτανε μόλις εἴκοσι χρονῶνε, καθὼς ἀναφέρει καὶ ἡ σημείωση τοῦ ἐκδότη, καὶ ἡ χαρὰ ὅπως καὶ ἡ λύπη εὐκόλα ξεμπαινῶν καὶ διαδεχόντουσαν ἢ μὴ τὴν ἄλλη στὴν καρδιά του. Γιατὸ καὶ τὰ τραγούδια του μοιάζουνε τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο στὴ δύναμη, καὶ οἱ στίχοι του εἶναι μελαγχολικοὶ ἢ γιομάτοι νοσταλγία, καὶ δείχνουν μὴ συνηθισμένη λύπη, μὴ λύπη παιδιακίσια ποὺ τὸ παραμικρὸ μπορεῖ νὰν τὴ διασκεδάσει καὶ νὰν τὴν μετατρέψει σὲ χαρὰ.

— Μία βαθειὰ, μὴ τραγὴ τρυφεράδα, γιομάτη ὄρμη καὶ γιομάτη φρόνηση, χρωματίζει τὸ νέο ποιητικὸ ἔργο τοῦ Φιλέα Λεμπέγκ. Μὲ τὴ «Μεγάλη του συμπόνια» ( La Grande Pitié ) ποὺ γράφτηκε ἀπὸ τὸ 1914 ἴσαμε τὸ 1918 καὶ τὸ δεύτερο τόμο του οἱ «Σκλαβιές», δείχνει πόσο βαθειὰ συμπονεῖ στὶς λύπες τῶν ἀδερφῶν του ποὺ τὸν περικυκλώνουν, στὴ βουβὴ ἐπανστατικότητα τῶν στρατιωτῶν ἀπὸ τοὺς ἔπολους ἀπαιτοῦν τὴ θυσία, ποὺ καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δὲν ἔαίρουνε γὰρ ποῖο σκοπὸ καὶ γὰρ ποιοὺς πολεμοῦν καὶ χάνουν ἄδικα τὸ αἷμα τῆς καρδιάς τους, γὰρ τοὺς πληγωμένους ποὺ ὑποφέρουν, ποὺ κλαῖνε καὶ ποὺ δὲν ἔχουν τὴ δύναμη νὰ φωνάξουνε στοὺς δολοφόνους τοὺς «ἀτάτω», γὰρ ὅλους ἐν γένει τοὺς νεκρούς, νέους καὶ γέροντες, ὁμορφους καὶ ἀσκημούς, ποὺ χάθηκαν ἄδικα, χωρὶς νὰ κατορθώσουν νὰ κάνουν κανένα καλὸ στοὺς ὁμοίους τους. Μὲ τί πόνο, μὲ τί ἀπλότητα καὶ πόσο φινικά περιγράφει τὴν ἀτελειοσύνην του, ἅμα βλέπει τὶς ἐρειπωμένες πολιτείες καὶ τὰ ἐρειπωμένα κορμιά νὰ σέρνονται στοὺς δρόμους, ἐνὼ κάμποσα χροῖνα πρὶν εἶτανε γιομάτα ζωὴ, γιομάτα ὄρμη καὶ θάρρος. Ἐπὶ τῶρα νὰ γέροντες τὸ κεφάλι μ' ἀτελειομένη τὴν καρδιά, γιατί ἡ θυσία τους ὄνηξε ἀνώφελη, γιατί δὲν ἄφησε πίσω τῆς παρὰ χαλάσματα ὄνικα καὶ ψυχικά. Μὰ, καὶ μ' ὅλη αὐτὴ τὴ δυστυχία ποὺ τὸν τριγυρνᾷ, μ' ὅλα τὰ δάκρυα ποὺ χύνει γὰρ τὴν ἀνθρώπινη καταστροφή, ἐλπίζει πάντα, ἐλπίζει σ' ἓνα μέλλον εὐτυχημένο, σὲ μὴ γενικὴ ἐπανάσταση, ποὺ νὰ διώξει μὴ γὰρ πάντα ἀπὸ τὴ γῆς τὰ μισητὰ ἀπάνθρωπα καὶ νὰ στήσει στὸ θρόνον τὴν Λευτεριά, ποὺ τὸσες ἐλπίδες καὶ τὸσες ἐλκυστικὲς ὑπόσχες ἀπὸ τῶρα μὴς δίνει :

Ἄπ' τὸ κορμὶ σου, ποὺ ἀνθρώπινο σαρκεῖ τῶνε πετρῶ. Καὶ ματωμένο καταγῆς κοίτεται, θὰ φουτώσει. (σει. Ὁ Γάλλια, —καὶ στὸ μέλλον τὸ βαθὺ θὰ σοῦ γελᾶσει— Τῆς λευτεριάς τὸ λούλουδο, τὰ πάντα νὰ εὐωδιάσει.

—Μὲ ὅλη τὴν ἀγάπη τὴ θερμὴ ποὺ, ζώντας ὁ Γκωτιέ-Φεριέρ, εἶχε στὸν πρῶτο καὶ κυριώτερο ὀδηγὸ του, στὴ λυρικὴ ζωὴ, στὸ Φρανσουὰ Κοπέ, δὲν ἔπειτα ὅτι καὶ ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ ὀδηγοῦ του, βιάθηκε νὰν τὸ μιμηθεῖ. Βέβαια, δὲν μπορεῖ νὰν μιμηθεῖ κανεὶς πῶς σὲ μερικὰ σημεῖα οἱ κλίσεις τους εἶναι ὁμοίως, ἀλλ' ὁ Γκωτιέ-Φεριέρ, σα νεώτερος καὶ σὰν ἐπιδέξιος τεχνίτης καὶ χειριστὴς τοῦ στίχου, ἔφερε τὴν ποιησὴν του σὲ πλεονέστερους ὀρζοντες, πρὸ μοντέρνων καὶ πρὸ βαθύς καὶ λίγο ἀκόμη θαρῶντες στὴν τέχνη τὴν τελειότητα τοῦ Πιὸλ Βερλαῖν ἢ καὶ ἐπιτέλους